ВАНЧЕ ХАРАЛАМПОВСКИ

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП

МУЗИЧКА АКАДЕМИЈА

ЏЕЗ СОЛФЕЖ

Штип, 2026 година

Вон. проф. м-р Ванче Хараламповски

ЏЕЗ СОЛФЕЖ

Наставно-научниот совет на Музичката академија при Универзитет „Гоце Делчев" - Штип на 148. седница, одржана на 15.12.2025 година, донесе Одлука за усвојување на извештај од рецензија и издавање на учебникот/учебното помагало бр. 1402-135/7 од 15.12.2025 година со наслов „Џез солфеж" од авторот Ванче Хараламповски . Рецензијата е објавена во Универзитетски билтен бр. 378 од 05.12.2025 година

Автор:

Вонр. проф. м-р Ванче Хараламповски

ЏЕЗ СОЛФЕЖ

Рецензенти:
Ред. проф. м-р Антонијо Китановски
Ред. проф. м-р Сашо Поповски

Лектор:
Даница Гавриловска-Атанасовска

Техничко уредување:
Тезан Хајретин
Александар Максимов

Издавач:
Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип

За издавачот
уредник на издавачка продукција на УГД

д-р Лилјана Колева-Гудева, редовен професор

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

784.9.036.9(078)
78.087.5.036.9.089.6

ХАРАЛАМПОВСКИ, Ванче
Џез солфеж [Електронски извор] / Ванче Хараламповски. - Штип : Универзитет "Гоце Делчев" - Штип, Музичка академија, 2026

Начин на пристапување (URL): http://e-lib.ugd.edu.mk/1267. - Текст во PDF формат, содржи VIII, 55, [4] стр., ноти. - Наслов преземен од екранот. - Опис на изворот на ден 07.04.2026. - Фусноти кон текстот. - Биографски податоци за авторот: стр. [59]. - Библиографија: стр. [57-58]

ISBN 978-608-277-151-9

а) Солфеж -- Џез -- Прирачници б) Џез солфеж -- Вежби -- Етиди -- Диктати -- Партитури

COBISS.MK-ID 68599045

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП

МУЗИЧКА АКАДЕМИЈА

Вон. проф. м-р Ванче Хараламповски

ЏЕЗ СОЛФЕЖ

Штип, 2026 година

ПРЕДГОВОР

Учебникот „Џез солфеж“ е наменет за студентите запишани на Одделот за џез студии. Предметот Џез солфеж се изучува во текот на првиот, вториот, третиот и четвртиот семестар и претставува значаен дел од наставната програма на студиите по џез и современа музика.

Во учебникот е опфатен процесот на совладување и усовршување на ритмичко-мелодиските структури преку разбирање, анализа и интерпретација на нотниот текст, карактеристичен за џез музичкиот стил. Дел од материјалот претставува оригинален нотен текст креиран од авторот, кој има за цел систематски и методички да ги претстави основните елементи потребни за изучување на предметот Џез солфеж. Притоа, материјалот претставува и практичен водич за интерпретација на нотниот текст кај инструментите застапени во наставната програма на Одделот за џез студии.

Диктатите во учебникот се базираат на анализа и солфежна обработка на познати џез стандарди, кои претставуваат основен дел од репертоарот на џез музичарите. Нотните примери и хармонските структури се преземени од широко користената збирка на lead sheets The Real Book - Fifth Edition (Hal Leonard Corporation, 2004), која претставува едно од најпознатите и најкористени изданија на џез стандарди.

Историски гледано, првите верзии на оваа збирка се појавиле во 70-тите години на минатиот век меѓу студентите на Berklee College of Music, како неформална компилација на џез стандарди. Подоцна, издавачката куќа „Hal Leonard“ објавува официјално и легално издание на The Real Book, со што голем број стандарди добиваат авторски регулирано нотирање и се афирмираат како дел од современата музичка литература.

Покрај солфежните вежби, учебникот содржи и мелодии од џез стандарди кои се користат како материјал за музички диктат. Во процесот на работа студентите, покрај запишувањето на мелодијата, имаат можност да ја надополнат звучната слика со двоглас, троглас и четвороглас, како и со хармонските симболи (шифри) што се користат во џез музичката практика.

Работата со музички диктат претставува синтеза на стекнатите знаења и вештини на студентите и значително придонесува за развивање на нивниот слух и музичка перцепција. Основната цел на музичкиот диктат е студентите да развијат подлабоко разбирање на џез фразирањето, хармонската логика и стилската интерпретација, развивање на способност за прецизно слушање, препознавање и брзо пренесување на музичката звучна слика во јасен и прецизен нотен запис.

Автор

Вонр. проф. м-р Ванче Хараламповски

С О Д Р Ж И Н А

Вовед 1
Листа на џез стандарди 1
Примери на еднотактни мелодиски фрази 2
Етиди 3
Синкопирани четвртини и осмини 5
Етиди 5
Сеопфатна етида 7
Проширени еднотактни фрази 8
Етиди 8
Сеопфатна етида 9
Сеопфатна етида 9
Антиципации 10
Етиди 10
Двотактни фрази 11
Етиди 11
Двотактни фрази со антиципација 12
Тротактни фрази 12
Етиди 12
Утврдување на материјалот 13
Етиди 14
Етиди за утврдување 15
Сеопфатна етида 17
Пунктирани осмини со шеснаестина 18
Етида 18
Триоли 19
Етида 19
Шеснаестини ноти 20
Етида 20
„Двојно“ време (double time) 20
Етида 20
„Скратено“ време (cut time) 21

Етида 21
„Половично“ време (half time) 22
Етида 22
Финални етиди 23
Диктат во це дур 33
Диктат во це дур (хармонски) 34
Диктат во а мол 35
Диктати во еф дур (двогласен) 36
Диктат во еф дур (двогласен) 37
Диктати во де мол (трогласен) 38
Диктат во де мол (трогласен) 39
Диктат во ге дур (модален) 40
Диктат во ге дур (хармонски) 41
Диктат во е мол (трогласен) 42
Диктат во бе дур 43
Диктат во бе дур (модален) 43
Диктат во бе дур (модален) 44
Диктат во де дур (хармонски) 45
Диктат во де дур (хармонски) 45
Диктати во ес дур (хармонски) 46
Диктат во ес дур (хармониски) 47
Диктат во це мол (хармонски) 48
Диктат во це мол 48
Диктати во ас дур (хармонски) 49
Диктат во ас дур (хармониски) 51
Диктат во дес дур (хармонски) 52
Диктат во ха дур (модален) 53
Диктат во ес мол (хармонски) 54
Резиме 55

ВОВЕД

Џез солфежот претставува специфична дисциплина која ги комбинира традиционалните принципи на солфеж со карактеристиките на џез музиката. Основната цел на оваа дисциплина е развивање на способноста за читање, слушање и интерпретација на мелодиски и ритмички структури кои се типични за џезот.

Џез солфежот опфаќа: синкопирани ритми, свинг фразирање, проширена хармонија, модални и тонални промени, сложени акорди и прогресии.

Еден од најважните аспекти на џез солфежот е способноста за разбирање на хармонската функција на мелодијата. Многу џез мелодии се тесно поврзани со хармонската структура на композицијата и претставуваат пример за мелодиско обликување врз основа на акорди.

Поради тоа, во овој учебник се користат познати џез стандарди како педагошки материјал. Овие композиции претставуваат основа на џез репертоарот и се широко користени во музичкото образование (Hal Leonard Corporation, 2004).

ЛИСТА НА ЏЕЗ СТАНДАРДИ

Во учебникот се обработуваат како диктат следниве џез стандарди

All of Me (Marks & Simons, 1931)
All the Things You Are (Kern & Hammerstein II, 1939)
Alone Together (Schwartz & Dietz, 1932)
Angel Eyes (Dennis & Brent, 1946)
Autumn in New York (Duke, 1934)
Autumn Leaves (Kosma, Prévert, & Mercer, 1945)
Black Orpheus (Bonfá, 1963)
Blue Bossa (Dorham, 1963)
Blue in Green (Davis & Evans, 1959)
Blue Monk (Monk, 1954)
Body and Soul (Green et al., 1930)
The Girl from Ipanema (Jobim & de Moraes, 1962)
Giant Steps (Coltrane, 1959)
Lullaby Of Birdland – George Shearing Des-dur (Db-dur) (1952)
I Should Care (Cahn, Stordahl, & Weston, 1944)
I'll Remember April (de Paul, Johnston, & Raye, 1942)
Just Friends (Klenner & Lewis, 1931)
Moonlight in Vermont (Suessdorf & Blackburn, 1944)
'Round Midnight (Monk, 1944)
Softly, As in a Morning Sunrise (Romberg & Hammerstein II, 1928)
Sophisticated Lady (Ellington, Mills, & Parish, 1933)
There Will Never Be Another You (Warren & Gordon, 1942)
Tune Up (Davis, 1959)
Wave (Jobim, 1967)

Примери на еднотактни мелодиски фрази

Примери за еднотактни мелодиски фрази (Автор)

Етиди

1

Етида 1 (Автор)

2

Етида 2 (Автор)

Етида 3 (Автор)

Етида 4 (Автор)

Етида 5 (Автор)

Синкопирани четвртини и осмини

Примери:

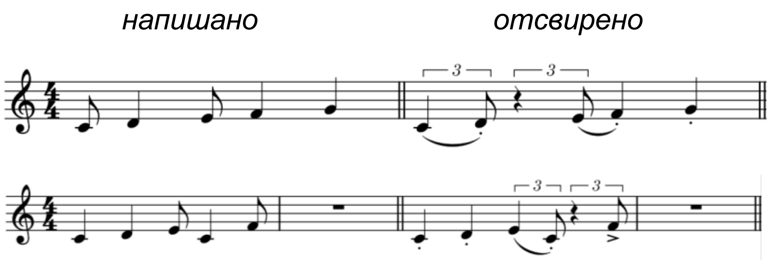

Етиди

Етида 6 (Автор)

Етида 7 (Автор)

Етида 8 (Автор)

Етида 9 (Автор)

Сеопфатна етида

(еднотактни фрази, синкопирани четвртини и осмини)

Сеопфатна етида (Автор)

Проширени еднотактни фрази

Етиди

Етида 10 (Автор)

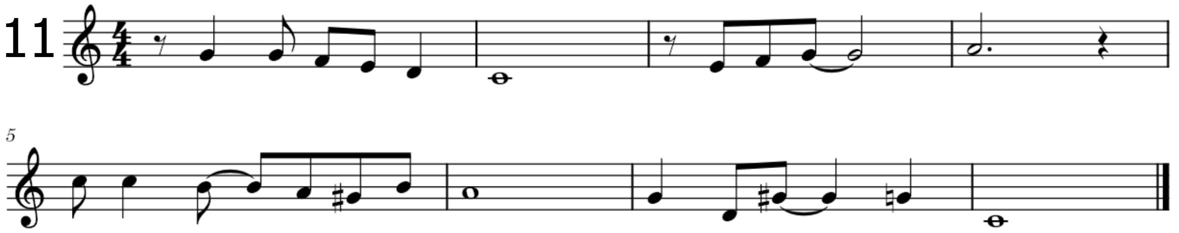

Етида 11 (Автор)

Етида 12 (Автор)

Сеопфатна етида

(еднотактни фрази, синкопирани четвртини и осмини, проширени еднотактни фрази)

Сеопфатна етида (Автор)

Антиципации

Етиди

Етида 13 (Автор)

Етида 14 (Автор)

Двотактни фрази

Етиди

Етида 15 (Автор)

Етида 16 (Автор)

Двотактни фрази со антиципација

17

Етида 17 (Автор)

Тротактни фрази

Етиди

18

Етида 18 (Автор)

19

Етида 19 (Автор)

Утврдување на материјалот

20

Етида 20 (Автор)

21

Етида 21 (Автор)

Етиди

22

Етида 22 (Автор)

23

Етида 23 (Автор)

24

Етида 24 (Автор)

25

Етида 25 (Автор)

Етиди за утврдување

26

Етида 26 (Автор)

Етида 27 (Автор)

Етида 28 (Автор)

Сеопфатна етида

Сеопфатна етида (Автор)

Пунктирани осмини со шеснаестина

Се свират кратки (стакато, во „свинг“ пулсација)

Кога се под легатура, се свират долги, во „свинг“ пулсација

Етида

29

Етида 29 (Автор)

Триоли

Се свират како што се напишани, (концертно траење), легато

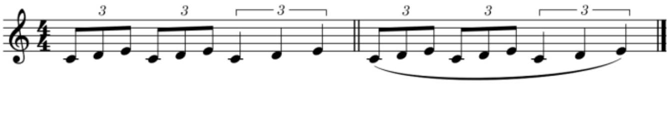

Етида

(триоли, пунктирани осмини со шеснаестини)

30

Етида 30 (Автор)

Шеснаестини ноти

напишано *отсвирено*

Се свират со конкретно траење, легато. Осмините се стакато

Осмините кои не се врзани со шеснаестини се легато и „свинг“

Етида

Етида 31 (Автор)

„Двојно“ време *(Double time)*

напишано *звучи како*
Double Time *Regular Time*

Ефект на двојно побрза пулсација, каде нотите траат двојно подолго

Етида

Етида 32 (Автор)

„Скратено“ време *(Cut time)*

(4/4 такт, поделен на две времиња)

напишано *отсвирено*

Нотите на арза се силно акцентирани

Кај осмините на арза, стакатото е пократко и понагласено

Етида

33

Етида 33 (Автор)

„Половично“ време (Half time)

Ефект на двојно побавна пулсација

Етида

34

Етида 34 (Автор)

Финални етиди

Етида 35 (Автор)

36

Етида 36 (Автор)

Етида 37 (Автор)

Етида 38 (Автор)

39

Етида 39 (Автор)

Етида 40 (Автор)

41

Етида 41 (Автор)

42

Етида 42 (Автор)

Етида 43 (Автор)

44

Етида 44 (Автор)

Диктат во Це дур

Диктат во Це дур (Marks & Simons, 2004)

Диктат во Це дур (хармонски)

Диктат во Це дур (хармониски) (Cahn Stordahl & Weston, 2004)

Диктат во а мол

Диктат во а мол (Bonfá, 2004)

Диктати во Еф дур (двогласен)

Диктат во Еф дур (двогласен) (Duke, 2004)

Диктат во Еф дур (двогласен)

Диктат во Еф дур (двогласен) (Jobim & de Moraes, 2004)

Диктати во де мол (трогласен)

Диктат во де мол (трогласен) (Schwartz & Dietz, 2004)

Диктат во де мол (трогласен)

Диктат во де мол (трогласен) (Romberg & Hammerstein, 2004)

Диктат во Ге дур (модален)

Диктат во Ге дур (модален) (Klenner & Lewis, 2004)

Диктат во Ге дур (хармонски)

Диктат во Ге дур (хармонски) (de Paul et al., 2004)

Диктат во е мол (трогласен)

Диктат во Е мол (Kosma et al., 2004)

Диктат во Бе дур

Диктат во Бе дур (Monk, 2004)

Диктат во Бе дур (модален)

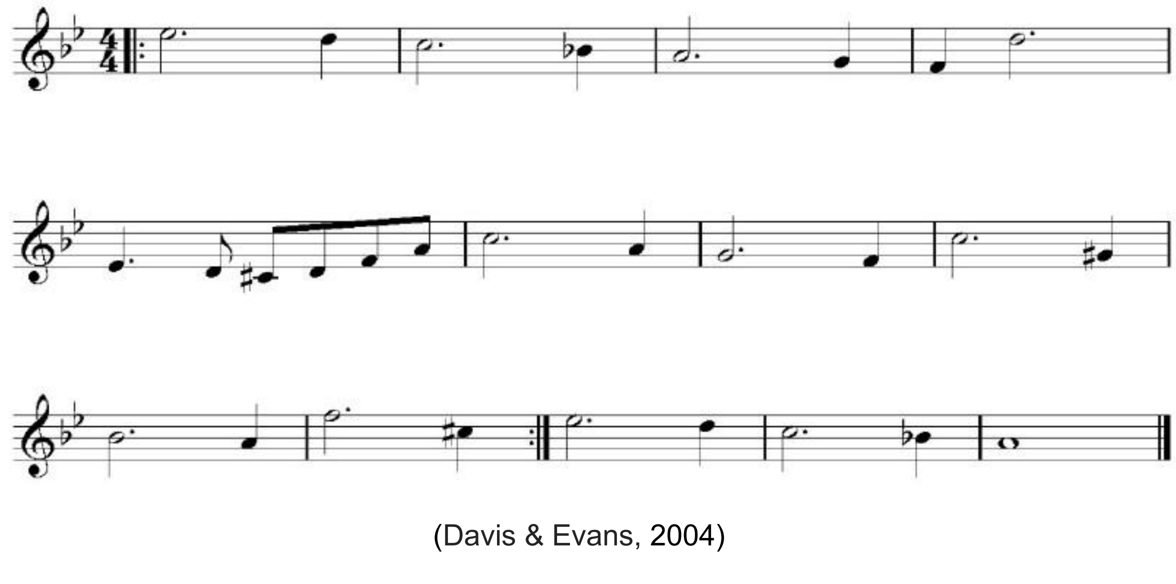

(Davis & Evans, 2004)

Диктат во Бе дур (модален)

Диктат во Бе дур (модален) (Davis, 2004)

Диктат во Де дур (хармонски)

Диктат во Де дур (хармонски) (Jobim, 2004)

Диктати во Ес дур (хармонски)

Диктат во Ес дур (хармониски) (Suessdorf & Blackburn, 2004)

Диктат во Ес дур (хармониски)

Диктат во Ес дур (хармониски) (Warren & Gordon, 2004)

Диктат во це мол (хармонски)

Диктат во це мол (Dennis & Brent, 2004)

Диктат во це мол

.Диктат во це мол (Dorham, 2004)

Диктати во Ас дур (хармонски)

Диктат во Ас дур (хармониски) (Ellington et al., 2004)

Диктат во Ас дур (хармониски)

Диктат во Ас дур (хармониски) (Kern & Hammerstein, 2004)

Диктат во Ас дур (хармониски)

Диктат во Ас дур (хармониски) (Shearing, 2004)

Диктат во Дес дур (хармонски)

Диктат во Дес дур (хармониски) (Green at al., 2004)

Диктат во Ха дур (модален)

Диктат во Ха дур (модален) (Coltrane, 2004)

Диктат во ес мол (хармонски)

Диктат во Ес мол (хармониски) (Monk, 2004)

РЕЗИМЕ

Наставата по Џез солфеж претставува важен сегмент од музичката едукација за студентите на Одделот за џез студии. Преку систематска работа со мелодиските и ритмичките структури на џез стандардите студентите развиваат способност за прецизно читање, интонација и музичка интерпретација.

Употребата на џез стандарди како педагошки материјал овозможува студентите да се запознаат со реалниот музички јазик на џезот. Хармонските прогресии, ритмичките модели и стилските карактеристики на овие композиции претставуваат основа за разбирање на џез музичката традиција.

Покрај тоа, анализата и солфеж изведбата на овие композиции придонесуваат за развивање на музичкиот слух и хармонската свест кај студентите. Овие способности се од суштинско значење за понатамошниот развој на музичарите, особено во областа на импровизацијата и ансамбловата изведба.

Затоа џез солфежот претставува значајна дисциплина во современото музичко образование и важна основа за развој на професионални џез музичари.

ЛИТЕРАТУРА

Bonfá, L. (2004). Black Orpheus. *The Real Book: Sixth Edition (C Instruments).* Milwaukee, WI: Hal Leonard.

Cahn, S., Stordahl, A., & Weston, P. (2004). I Should Care. *The Real Book: Sixth Edition (C Instruments).* Milwaukee, WI: Hal Leonard.

Coltrane, J. (2004). Giant Steps. *The Real Book: Sixth Edition (C Instruments).* Milwaukee, WI: Hal Leonard.

Davis, M. (2004). Tune Up. *The Real Book: Sixth Edition (C Instruments).* Milwaukee, WI: Hal Leonard.

Davis, M., & Evans, B. (2004). Blue in Green. *The Real Book: Sixth Edition (C Instruments).* Milwaukee, WI: Hal Leonard.

Dennis, M., & Brent, E. (2004). Angel Eyes. *The Real Book: Sixth Edition (C Instruments).* Milwaukee, WI: Hal Leonard.

Dorham, K. (2004). Blue Bossa. *The Real Book: Sixth Edition (C Instruments).* Milwaukee, WI: Hal Leonard.

Duke, V. (2004). Autumn in New York. *The Real Book: Sixth Edition (C Instruments).* Milwaukee, WI: Hal Leonard.

Ellington, D., Mills, I., & Parish, M. (2004). Sophisticated Lady. *The Real Book: Sixth Edition (C Instruments).* Milwaukee, WI: Hal Leonard.

Green, J., et al. (2004). Body and Soul. *The Real Book: Sixth Edition (C Instruments).* Milwaukee, WI: Hal Leonard.

Jobim, A. C. (2004). Wave. *The Real Book: Sixth Edition (C Instruments).* Milwaukee, WI: Hal Leonard.

Jobim, A. C., & de Moraes, V. (2004). The Girl from Ipanema. *The Real Book: Sixth Edition (C Instruments).* Milwaukee, WI: Hal Leonard.

Kern, J., & Hammerstein II, O. (2004). All the Things You Are. *The Real Book: Sixth Edition (C Instruments).* Milwaukee, WI: Hal Leonard.

Klenner, F., & Lewis, S. (2004). Just Friends. *The Real Book: Sixth Edition (C Instruments).* Milwaukee, WI: Hal Leonard.

Kosma, J., Prévert, J., & Mercer, J. (2004). Autumn Leaves. *The Real Book: Sixth Edition (C Instruments).* Milwaukee, WI: Hal Leonard.

Marks, G., & Simons, S. (2004). All of Me. *The Real Book: Sixth Edition (C Instruments).* Milwaukee, WI: Hal Leonard.

Monk, T. (2004). Blue Monk. *The Real Book: Sixth Edition (C Instruments).* Milwaukee, WI: Hal Leonard.

Monk, T. (2004). ’Round Midnight. *The Real Book: Sixth Edition (C Instruments).*

Milwaukee, WI: Hal Leonard.

Romberg, S., & Hammerstein II, O. (2004). Softly, As in a Morning Sunrise. *The Real Book: Sixth Edition (C Instruments).* Milwaukee, WI: Hal Leonard.

Schwartz, A., & Dietz, H. (2004). Alone Together. *The Real Book: Sixth Edition (C Instruments).* Milwaukee, WI: Hal Leonard.

Shearing, G. (2004). Lullaby of Birdland. *The Real Book: Sixth Edition (C Instruments).* Milwaukee, WI: Hal Leonard.

Suessdorf, R., & Blackburn, J. (2004). Moonlight in Vermont. *The Real Book: Sixth Edition (C Instruments).* Milwaukee, WI: Hal Leonard.

Warren, H., & Gordon, M. (2004). There Will Never Be Another You. *The Real Book: Sixth Edition (C Instruments).* Milwaukee, WI: Hal Leonard.

de Paul, J., Johnston, D., & Raye, R. (2004). I'll Remember April. *The Real Book: Sixth Edition (C Instruments).* Milwaukee, WI: Hal Leonard.

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ ЗА АВТОРОТ

Вонреден професор м-р **Ванче Хараламповски** е роден во 1979 година во Штип. Дипломирал на Музичката академија при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип (2011), на Одделот за џез студии (џез пијано), каде што и магистрирал во истата област. Претходно завршил и додипломски студии на Факултетот за музичка уметност при УКИМ – Скопје (2001), на отсек музичка теорија и педагогија.

Од 2003 година е активно ангажиран во музичката педагогија, а од 2008 година е дел од наставниот кадар на Музичката академија при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип. Во периодот 2017–2021 работи како доцент, од 2021 година како вонреден професор, а од 2023 година е раководител на Одделот за џез студии. Неговата наставна и уметничка дејност опфаќа предмети од областа на џез пијано, џез хармонија, џез солфеж и џез ансамбл. Активно настапува како пијанист во различни состави и музички проекти – од соло џез пијано до етно-џез и биг бенд формации. Паралелно со уметничката дејност, повеќе од две децении е посветен на музичката педагогија и е ментор на бројни студентски проекти и концерти на национални и меѓународни џез фестивали.

ISBN 978-608-277-151-9